

Til samtlige kommuner og amtskommuner

DEPARTEMENTET
HOLMENS KANAL 22
1060 KØBENHAVN K

TLF. 3392 9300
FAX. 3393 2518
E-MAIL SM@SM.DK

21. december 2004

LSC/ J.NR. 641-1304

Orientering om bekendtgørelse om godkendelse af og tilsyn med private opholdsteder og private botilbud

Socialministeren har i medfør af §§ 49 b og 94 b i lov om social service fastsat regler i en bekendtgørelse om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud. Bekendtgørelsen følger anbefalingerne i rapporten fra "Dialogforum", som blev offentliggjort af Socialministeriet i juni 2004.

Bekendtgørelsen og rapporten fra Dialogforum kan læses på www.social.dk. Bekendtgørelsen vedlægges som bilag.

Bekendtgørelsen træder i kraft 1. januar 2005 og bliver beskrevet i en vejledning, som udsendes i 2005.

Bekendtgørelsen er opbygget således kapitel 1 – 4 indeholder regler om godkendelse af private opholdssteder og botilbud. Kapitel 5 indeholder regler om tilsyn og kapitel 6 indeholder regler om regnskabsaflægelse og revision. Kapitel 7 indeholder ikrafttrædelsesbestemmelser.

Godkendelsen

Bestemmelsen i § 1 i bekendtgørelsen fastslår, at det stedlige amtsråd skal godkende private opholdssteder og botilbud som generelt egnede, når de opfylder betingelserne for godkendelse i bekendtgørelsen. Godkendelsen skal meddeles i en skriftlig og begrundet afgørelse og skal indeholde oplysninger om, hvilke målgrupper opholdsstedet eller botilbuddet er egnet til og oplysninger om antallet af pladser.

Godkendelsen skal i medfør af bekendtgørelsens § 7 angive, at opholdsstedet eller botilbuddet er godkendt som sådan i henhold til lov om social service. Opholdsstedets eller botilbuddets pædagogiske metode og målsætning skal fremgå af godkendelsen.

Reglerne om godkendelse og tilsyn i bekendtgørelsen finder ikke anvendelse, hvis en kommune eller en amtskommune har indgået en aftale om anvendelse af samtlige pladser med et opholdssted eller et botilbud. Det er dog en betingelse, at den generelle aftale med opholdsstedet eller botilbuddet også omfatter tilsyn.

Krav om etablering som selvstændig juridisk enhed

Alle private opholdssteder og botilbud skal efter bekendtgørelsens § 2 være en selvstændig juridisk enhed med særskilt økonomi.

I § 2, stk. 2 findes en mulighed for at se bort fra kravene om selvstændig juridisk enhed og særskilt økonomi, hvis

- 1) tilbuddet indgår i et andet privat botilbud eller opholdssted, der er godkendt eller opfylder betingelserne for godkendelse,
- 2) fravigelsen er fagligt velbegrundet,
- 3) tilbuddet befinder sig på samme fysiske adresse eller i umiddelbar nærhed af et privat opholdssted eller botilbud, der er godkendt eller opfylder betingelserne for godkendelse.

Bekendtgørelsen åbner i § 3 mulighed for, at amtskommunen kan godkende opholdssteder eller botilbud, som ikke opfylder kravet om særskilt økonomi, når andre aktiviteter til opholdsstedets eller botilbuddets målgruppe indgår i tilbuddet til beboerne. Bestemmelsen kan kun anvendes, hvis den fælles økonomi er faglig velbegrundet og aktiviteterne befinder sig på samme fysiske adresse eller i umiddelbar nærhed af opholdsstedet eller botilbuddet. Der skal dog fortsat være særskilte budgetter og regnskaber for opholdsstedet eller botilbuddet og de andre aktiviteter. Det er uden betydning, om de øvrige aktiviteter iværksættes efter serviceloven eller efter anden lovgivning.

Opholdsstedets eller botilbuddets oplysningspligt

Opholdsstedet eller botilbuddet har efter § 4 pligt til at oplyse den stedlige amtskommune om forhold, som ændrer godkendelsesgrundlaget.

Vedtægter

§ 5 i bekendtgørelsen opstiller en række minimumskrav til vedtægter for private opholdssteder og botilbud, som ikke er organiseret som enkeltmandsvirksomheder. Efter bestemmelsen skal vedtægterne indeholde:

- 1) Angivelse af navn, hjemsted og formål,
- 2) Egenkapitalens størrelse ved oprettelsen og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i værdier),
- 3) Udpeging af ledelse og ledelsens opgaver, ansvar og dispositionsret over for tredjemand,
- 4) Regler om hæftelse for gældsforpligtelser,
- 5) Regler for, hvorledes der skal forholdes med budgetlægning, regnskabsførelse og revision,
- 6) Procedurer for vedtægtsændringer,
- 7) Regler for anvendelse af kapitalen i tilfælde af nedlæggelse,
- 8) Regler om bestyrelsens sammensætning,

- 9) Regler om, at der skal ske henvendelse til amtskommunen med henblik på godkendelse af ekstraordinære økonomiske dispositioner, jf. § 11, stk. 2.

Amtskommunen skal ikke godkende opholdsstedets eller botilbudets vedtægter, men skal i forbindelse med godkendelsen sikre sig, at vedtægterne indeholder de regler og procedurer, som fremgår af § 5, stk. 1. Amtskommunen har endvidere efter § 6, stk. 2 mulighed for at udpege et medlem af bestyrelsen. Såfremt amtskommunen vælger at udnytte denne ret, skal dette fremgå af vedtægterne. Endelig kan amtskommunen gøre godkendelsen af opholdsstedet eller botilbuddet afhængig af, at bestyrelsen er sammensat således, at den er uafhængig af stifteren, således som dette er fastsat i § 6, stk. 3.

Amtskommunen skal i henhold til § 5, stk. 2 godkende vedtægtsændringer. Ved godkendelsen af vedtægtsændringer for opholdssteder eller botilbud organiseret som fonde, skal amtskommunen vurdere, om opholdsstedet eller botilbuddet fortsat opfylder betingelserne for at være undtaget fra fondslovgivningen efter reglerne i lov om fonde og visse foreninger.

Godkendelse af opholdssteder og botilbud organiseret som aktieselskab eller anpartsselskab forudsætter efter § 8 at selskabet har en bestyrelse. Bestyrelsen skal opfylde de krav om uafhængighed fra stifter, som fremgår af § 6, stk. 3 i bekendtgørelsen.

Selvejende institutioner

Det er fastsat i bekendtgørelsens § 7, stk. 2, at amtskommunen skal godkende vedtægterne for opholdssteder og botilbud organiseret som fonde. Vedtægterne kan efter § 7, stk. 3 kun godkendes, hvis der er en klar adskillelse mellem stifterens økonomi og fondens økonomi.

I § 15, stk. 2 indgår en bestemmelse, hvorefter amtskommunen skal føre tilsyn med opholdssteder og botilbud oprettet som fonde. Det omfatter bl.a. tilsyn med, om fondens økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med vedtægterne. Væsentlige vedtægtsændringer og opløsning af en fond skal godkendes af Civilstyrelsen.

Godkendelse af pædagogik

Det fremgår af § 9, at amtskommunen skal godkende opholdsstedets eller botilbudets pædagogiske metode og målsætningen for det pædagogiske arbejde i forhold til opholdsstedets eller botilbudets målgruppe. De pædagogiske metoder kan godkendes, hvis de er fagligt forsvarlige, selv om de afviger fra de metoder, som anvendes i tilsvarende amtskommunale tilbud.

Godkendelse af fysiske rammer

Amtskommunen skal efter § 10 i bekendtgørelsen godkende opholdsstedets eller botilbuddets fysiske rammer som egnet til formålet.

Godkendelse af økonomi

Amtskommunen skal efter bekendtgørelsens § 11, stk. 1, godkende opholdsstedets eller botilbuddets budgetramme som helhed. I forbindelse med godkendelsen af den samlede budgetramme skal amtet vurdere, om budgettet afspejler aktiviteterne på stedet og giver mulighed for den fornødne kvalitet i tilbuddet i forhold til prisen og den kreds af brugere, som stedet ønsker at modtage. Amtskommunen kan dog afvise at godkende budgettet, hvis det indeholder goodwill. Dette fremgår af § 11, stk. 5.

Det er foreskrevet i § 11, stk. 2, at amtskommunen skal godkende anvendelsen af ethvert overskud af driften og sikre at henlæggelser, ekstraordinære økonomiske dispositioner og øvrige ekstraordinære dispositioner falder inden for opholdsstedets eller botilbuddets formål.

Det er fastsat i § 11, stk. 3, at udgifterne til leje af fast ejendom ikke må overstige, hvad der anses for normale lejeudgifter for tilsvarende ejendom.

Endvidere er det fastsat i § 11, stk. 4, at vederlag til bestyrelsesmedlemmer ikke må overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

Bekendtgørelsen indeholder regler om pladsprisen i § 12. Det fremgår af bestemmelsen, at amtskommunen skal fastsætte pladsprisen i opholdssteder, hvorimod pladsprisen i botilbud forhandles mellem botilbuddet og den visiterende myndighed.

Godkendelse af personale

I private opholdssteder og botilbud er det bestyrelsen, der har kompetencen til og ansvaret for ansættelse af personale. Dette princip fremgår af § 13, stk. 1 i bekendtgørelsen. Amtskommunen skal således ikke godkende ansættelser eller afskedigelser af personale i private opholdssteder eller botilbud. Da amtskommunen skal godkende opholdsstedet eller botilbuddet som generelt egnet, skal amtskommunen godkende den samlede medarbejdergruppes personlige og faglige kvalifikationer i forhold til målgruppen. Dette fremgår af § 13, stk. 2 i bekendtgørelsen.

Amtskommunen har en række beføjelser i forbindelse med godkendelsen af den samlede medarbejdergruppe i private opholdssteder og botilbud i medfør af § 13, stk. 2 – 4. Amtskommunen kan:

- 1) indkalde medarbejdere med en utraditionel uddannelsesmæssig baggrund til en samtale.

- 2) indhente relevante oplysninger om medarbejderne, herunder om uddannelsesbaggrund og evt. straffeattest.
- 3) afholde en samtale med opholdsstedets eller botilbuddets leder eller medarbejdere med særlige opgaver forud for ansættelsen.

Godkendelsens ophør

Amtskommunen kan efter bekendtgørelsens § 14 bringe en godkendelse til ophør, hvis amtsrådet finder, at forholdene på opholdsstedet eller i botilbuddet er væsentligt ændret i forhold til godkendelsesgrundlaget. Før end godkendelsen kan bringes til ophør skal amtskommunen føre en forhandling med bestyrelsen af opholdsstedet eller botilbuddet med henblik på at bringe forholdene i overensstemmelse med godkendelsesgrundlaget.

Amtskommunen skal underrette Civilstyrelsen ophøret.

Tilsyn

Bekendtgørelsen indeholder i § 15 regler om, at amtskommunen skal føre tilsyn med, at betingelserne for godkendelse fortsat er opfyldt.

Regnskabsaflæggelse

Opholdssteder og botilbud godkendt efter § 1 skal aflægge årsregnskab i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabslovens kapitel 5, regnskabsklasse A. Amtskommunen kan efter bestemmelsen stille yderligere krav til det enkelte opholdssteds eller det enkelte botilbuds regnskabsaflæggelse.

Revision

Bekendtgørelsens § 17 fastsætter regler om revision af godkendte opholdssteder og botilbud.

Ikrafttrædelsesbestemmelse

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2005. Den finder anvendelse for opholdssteder og botilbud, som oprettes den 1. januar 2005 eller senere. Bekendtgørelsens bestemmelser finder også anvendelse for opholdssteder og botilbud oprettet før den 1. januar 2005, dog således, at allerede godkendte tilbud ikke skal godkendes på ny efter bekendtgørelsens ikrafttræden. Reglerne om regnskabsaflæggelse og revision i §§ 16 og 17 har først virkning fra den 1. januar 2006 for opholdssteder og botilbud, der er godkendt før den 1. januar 2005.

Med venlig hilsen

Peter Juul

Bekendtgørelse om godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder og private botilbud

I medfør af §§ 49 b og 94 b i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004 fastsættes følgende:

Kapitel 1

Godkendelse

§ 1. Det stedlige amtsråd godkender private opholdssteder jf. lovens § 49, stk. 2 og private botilbud jf. lovens § 94 a som generelt egnede. Godkendelsen skal meddeles i en skriftligt begrundet afgørelse og skal angive hvilke målgrupper opholdsstedet eller botilbuddet er egnet til og antallet af pladser.

Stk. 2. Der skal ikke ske godkendelse efter stk. 1, når en kommune eller amtskommune har indgået aftale med tilbuddet om anvendelse af samtlige pladser. Aftalen skal omfatte tilsyn.

§ 2. Opholdsstedet eller botilbuddet skal være en selvstændig juridisk enhed med særskilt økonomi.

Stk. 2. Amtsrådet kan dog fravige kravet i stk. 1, når:

- 1) tilbuddet indgår i et andet privat botilbud eller opholdssted, der er godkendt eller opfylder betingelserne for godkendelse,
- 2) det er fagligt velbegrundet, og
- 3) tilbuddet befinder sig på samme fysiske adresse eller i umiddelbar nærhed af et privat botilbud eller opholdssted, der er godkendt eller opfylder betingelserne for godkendelse.

§ 3. Amtsrådet kan i særlige tilfælde godkende, at et godkendt opholdssted eller botilbud, lader andre aktiviteter med særskilt bevilling til

botilbuddets eller opholdsstedets målgruppe indgå i opholdsstedets eller botilbuddets organisation med fælles økonomi, når:

- 1) det er fagligt velbegrundet, og
- 2) aktiviteterne befinder sig på samme fysiske adresse eller i umiddelbar nærhed af botilbuddet eller opholdsstedet.

Stk. 2. Der skal være særskilte budgetter og regnskaber for det godkendte opholdssted eller botilbud og de øvrige aktiviteter med særskilt bevilling.

§ 4. Opholdsstedet eller botilbuddet meddeler amtskommunen, hvis der sker ændringer i godkendelsesgrundlaget.

Kapitel 2

Godkendelse af organisation

§ 5. Opholdssteder og botilbud, som ikke er organiseret som enkeltmandsvirksomheder, skal have en vedtægt. Den skal indeholde:

- 1) Angivelse af navn, hjemsted og formål.
- 2) Egenkapitalens størrelse ved oprettelsen og hvorledes den er indbetalt (kontant eller i værdier).
- 3) Udpegning af ledelse og ledelsens opgaver, ansvar og dispositionsret over for tredjemand,
- 4) Regler om hæftelse for gældsforpligtelser.
- 5) Regler for, hvorledes der skal forholdes med budgetlægning, regnskabsførelse og revision.
- 6) Procedurer for vedtægtsændringer
- 7) Regler for anvendelse af kapitalen i tilfælde af nedlæggelse.
- 8) Regler om bestyrelsens sammensætning.

9) Regler om, at der skal ske henvendelse til amtskommunen med henblik på godkendelse af ekstraordinære økonomiske dispositioner, jf. § 11, stk. 2.

Stk. 2. Amtrådet godkender vedtægtsændringer.

Stk. 3. I forbindelse med behandlingen af en ansøgning om godkendelse af et opholdssted eller et botilbud som enkeltmandsvirksomhed, kan amtskommunen anmode ansøgeren om at dokumentere, at denne råder over tilstrækkelige midler til at videreføre sine øvrige aktiviteter uden overførsel af midler fra opholdsstedet eller botilbuddet.

§ 6. Amtrådet skal ikke godkende sammensætningen af opholdsstedets eller botilbuddets bestyrelse, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Amtrådet har ret til at udpege et medlem af bestyrelsen.

Stk. 3. Stiftøren, dennes ægtefælle eller personer, der er knyttet til de nævnte personer ved slægt- eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linje eller sidelinjen så nært som søskende, kan ikke udgøre bestyrelsens flertal. Bestyrelsen skal sammensættes således, at mindst et medlem er uafhængig af stifteren.

§ 7. For opholdssteder og botilbud etableret som fonde, der er undtaget fra lov om fonde og visse foreninger, skal godkendelsen angive, at opholdsstedet eller botilbuddet er lovligt etableret som fond i henhold til lov om social service.

Stk. 2. Amtrådet godkender vedtægterne, jf. § 5, for opholdssteder og botilbud oprettet som fonde.

Stk. 3. Vedtægterne kan godkendes, hvis der er en klar adskillelse mellem stifterens økonomi og fondens økonomi, og hvis amtet vurderer, at vedtægtens regler om anvendelse af fondens formue ved ophør er i overensstemmelse med fondens formål.

Stk. 4. Væsentlige vedtægtsændringer og opløsning skal godkendes af Civilstyrelsen.

§ 8. Amtrådet kan kun godkende opholdssteder og botilbud oprettet som aktieselskab eller anpartsselskab, hvis selskabet har en bestyrelse, der opfylder betingelserne i § 6, stk. 3.

Kapitel 3

Godkendelse af pædagogik, fysiske rammer, økonomi og personale

§ 9. Amtrådet godkender opholdsstedets eller botilbuddets pædagogiske metode og målsætning for det pædagogiske arbejde i forhold til opholdsstedets eller botilbuddets målgruppe.

Stk. 2. Amtrådet kan godkende fagligt forsvarligt pædagogiske metoder, selv om de afviger fra de metoder, som anvendes i tilsvarende amtskommunale tilbud.

Stk. 3. Den pædagogiske metode og målsætning skal fremgå af godkendelsen.

§ 10. Amtrådet godkender opholdsstedets eller botilbuddets fysiske rammer som egnet til formålet.

§ 11. Amtrådet godkender opholdsstedets eller botilbuddets budget, hvis det afspejler aktiviteterne på stedet og giver mulighed for den fornødne kvalitet i tilbuddet i forhold til prisen og den kreds af brugere, som stedet ønsker at modtage. Budgetrammen godkendes som helhed.

Stk. 2. Amtrådet skal i overensstemmelse med § 43, stk. 1, i lov om retssikkerhed og administration godkende anvendelsen af et eventuelt overskud ved driften af opholdsstedet eller botilbuddet og skal sikre at henlæggelser, ekstraordinære økonomiske dispositioner og øvrige ekstraordinære dispositioner falder inden for opholdsstedets eller botilbuddets formål.

Stk. 3. Udgifter til leje af fast ejendom må ikke overstige, hvad der anses for normale lejudgifter for tilsvarende ejendom.

Stk. 4. Vederlag til bestyrelsesmedlemmer må ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.

Stk. 5. Ved godkendelse af opholdsstedets eller botilbuddets budget, kan goodwill ikke medregnes.

§ 12. Pladsprisen for opholdssteder efter servicelovens § 49, stk. 2 angives af amtskommunen ved godkendelsen.

Stk. 2. Pladsprisen for private botilbud efter servicelovens § 94 a, fastsættes af botilbuddet på baggrund af det godkendte budet. Den anbringende myndighed bestemmer, hvad den vil betale for anbringelsen.

§ 13. Opholdsstedets eller botilbuddets ledelse har ansvaret for personalets ansættelse.

Stk. 2. Amtsrådet godkender den samlede medarbejdergruppes personlige og faglige kvalifikationer i forhold til målgruppen og kan i særlige tilfælde indkalde medarbejdere med en ultraditionel uddannelsesmæssig baggrund til en samtale.

Stk. 3. Amtsrådet kan som godkendende myndighed indhente relevante oplysninger om medarbejderne, herunder om uddannelsesbaggrund og evt. straffeattest.

Stk. 4. Amtsrådet kan afholde en samtale med opholdsstedets eller botilbuddets leder eller medarbejdere med særlige opgaver forud for ansættelsen.

Kapitel 4

Godkendelsens ophør

§ 14. En godkendelse af et opholdssted eller et botilbud kan bringes til ophør, når amtsrådet finder, at forholdene på opholdsstedet eller i botilbuddet er væsentligt ændret i forhold til godkendelsesgrundlaget.

Stk. 2. Amtsrådet skal inden ophøret have gen vurderet godkendelsen på baggrund af en forhandling.

Stk. 3. Amtsrådet underretter de anbringende myndigheder om opholdsstedets eller botilbuddets ophør. Dette skal så vidt muligt ske med forudgående varsel.

Stk. 4. Amtsrådet underretter Civilstyrelsen jf. § 7, stk. 4, om ophør af et opholdssted eller et botilbud etableret som fond.

Kapitel 5

Tilsyn

§ 15. Det stedlige amtsråd fører tilsyn med de godkendte tilbud og med at de krav, der følger af godkendelsesgrundlaget, overholdes.

Stk. 2. Amtsrådet fører tilsyn med opholdssteder og botilbud oprettet som fonde, der er undtaget fra lov om fonde og visse foreninger. Dette omfatter tilsyn med,

- 1) om fondens økonomiske dispositioner er i overensstemmelse med vedtægterne og med grundlaget for godkendelsen, herunder betingelserne i § 11, og
- 2) om fonden efterlever lovgivningens krav om regnskabsaflæggelse og revision.

Kapitel 6

Regnskabsaflæggelse og revision

§ 16. Opholdssteder og botilbud godkendt efter § 1 skal aflægge årsregnskab i overensstemmelse med reglerne i årsregnskabsloven kapitel 5, regnskabsklasse A, medmindre andet følger af særlige regler. Såfremt opholdsstedets eller botilbuddets balancesum, nettoomsætning og gennemsnitligt antal medarbejdere overstiger grænser fastsat i § 4 i lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven), skal årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med årsregnskabslovens afsnit III, regnskabsklasse B.

Stk. 2. Amtskommunen kan stille yderligere krav til det enkelte opholdssteds eller det enkelte botilbuds regnskabsaflæggelse, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre tilstrækkelig gennemskuelighed i opholdsstedets eller botilbuddets økonomi.

Stk. 3. Ved regnskabsaflæggelsen anvendes et regnskabsår på 12 måneder.

§ 17. Årsregnskabet skal revideres af en statsautoriseret revisor, registreret revisor, Kommunernes Revision, Revisionsdirektoratet for Københavns Kommune eller andet kommunalt revisionsorgan.

Stk. 2. Revisor skal revidere årsregnskabet i overensstemmelse med god offentlig revisionsetik og herunder foretage en kritisk gennemgang af opholdsstedets eller botilbuddets regnskabsmateriale og dets forhold i øvrigt. Revisor skal herunder efterkomme de krav vedrørende revisionen, som måtte blive stillet af amtskommunen.

Stk. 3. Revisor skal ved en påtegning på årsregnskabet bekræfte, at det er revideret. Påtegningen skal indeholde oplysninger om den stedfundne revision og om eventuelle bemærkninger, den har givet anledning til.

Stk. 4. En revisor, der fratræder sit hverv, har, når den tiltrædende revisor retter henvendelse, pligt til at oplyse grundene til sin fratræden.

Kapitel 7

Ikrafttrædelsesbestemmelse

§ 18. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2005.

Stk. 2. Amtsrådet skal ikke på ny godkende botilbud og opholdssteder, der er godkendt inden den 1. januar 2005. §§ 16 og 17 anvendes først fra den 1. januar 2006 for botilbud og opholdssteder, der er godkendt inden den 1. januar 2005.

Socialministeriet, den 15. december 2004

EVA KJER HANSEN

/ Peter Juul